Nr. 35 Poznań, 1. Maja 1923. V. Rocznik.

RYNEK DRZEWNY

ORGAN DLA HANDLU I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO
I
PRZEGLĄD LEŚNICZY

ORGAN FILJI POZNAŃSKO-POMOR. ZWIĄZKU LEŚNIKÓW POLSK.

WYCHODZI WE WTORKI I PIĄTKI.

Przedpłata wynosi w Poznaniu przy odbiorze z ekspedycji: 7800 mk. miesięcznie, 23400 mk. kwartalnie. Na pocztach (tylko w był. zab. prusk.): 8320 mk. miesięcznie, 24960 mk. kwartalnie. Pod opaską wprost z ekspedycji w kraju i w wolnem mieście Gdańsku: 9000 mk. miesięcznie, 27000 mk. kwartalnie. Pod opaską za granicą (oprócz Gdańska): 10000 mk. miesięcz., 30000 mk. kwart. Numer pojedyńczy kosztuje: w Poznaniu w Ekspedycji 1000 mk. Z przesyłką pocztową w kraju i w wolnem mieście Gdańsku 1100 mk. Zagranicą 1200 mk.

Redakcja, Administracja, Ekspedycja „Rynku Drzewnego i Przeglądu Leśniczego" znajduje się w Poznaniu, ul. św. Marcina 57. III. piętro
Drukarnia:
Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telef. 3406.
Konta bież.: Bank Handlowy w Warszawie. Oddz. miejski w Poznaniu (Hotel Bazar). Bank Przemysłowców Poznań.

DZIAŁ RYNKU DRZEWNEGO

I. WIADOMOŚCI HANDLOWE.

TARGI POZNAŃSKIE.

Tegoroczne Targi Pozn. są dwa razy większe jak zeszłoroczne. Liczba eksponentów dochodzi do 2300. Również terytorjalnie rozwinęły się znacznie. Widzimy obecnie części przemysłu górnośląskiego i gdańskiego. To też nic dziwnego, że musiano zbudować nową halę, liczącą 110 m. długości a 4 szerokości.

Tegoroczne Targi wykazują, że możemy zaspokoić własne potrzeby. Oby tylko hasło „swój do swego", zwłaszcza w obecnej chwilowej stagnacyjnej sytuacji znalazło bezwzględne zastosowanie. Oby przejrzeli ci zaopatrzeni w zagraniczne wyroby!

Celem jednak Targów jest ale także pozyskanie zagranicznych źródeł zbytu. W tym względzie możemy powiedzieć śmiało, że jesteśmy w niejednej gałęzi przemysłu poważnymi konkurentami najbliższych sąsiadów. Brak nam jedynie stabilizacji waluty i ustalonych rządów.

Zwłaszcza dla Targów Poznańskich jest to koniecznem, gdyż mają one niełatwe zadanie zainteresowania kupców Zachodu. Poznań bowiem leżąc na kresach zachodnich Polski z natury swego położenia szukać musi dróg eksportowych, przedewszystkiem w kierunku zachodnim, temwięcej, że droga morska przez Gdańsk stoi otworem.

Zainteresowanie zagranicy zauważyć się już dało w pierwszym dniu otwarcia Targów. Przybyli senatorowie gdańscy Jewelowski, Fuchs i Pertus. Dziś przybyć mają konsulowie angielski, włoski, francuski, grecki i amerykański, delegacje wiedeńska, bułgarska, łotewska i rumuńska. Zapowiedział swój przyjazd w. komisarz Ligi Narodów Mac Donell, prezydent Rady Portu Reynier.

Jak dotychczas rokują wszyscy dobre nadzieje — nawet pogoda sprzyja.

———o———

WYNIKI SPRZEDAŻY DRZEWA.

Wynik przetargu ustnego w dniu 17. 4. r. b. w nadl. państw. Leszno, dla zaspokojenia okolicznej ludności z wykluczeniem handlarzy drzewa otrzymano przeciętnie za

dębina szczapy	12 mp.	po	69.250 mk.	Drzewo z roku gosp. 1922.
„ wałki	4 „	„	52.750 „	
sosna szczapy	693 „	„	69.668 „	
„ wałki	2 „	„	65.000 „	
„ gał. I kl.	6 „	„	40.167 „	
„ „ III „	44 „	„	7.630 „	

dębina użytk. III kl.	4,03 m³	po	233.747 mk.	Drzewo z roku gosp. 1922
„ „ IV „	1,35 „	„	200.700 „	
„ „ V „	0,40 „	„	150.000 „	
olcha „ V „	2,40 „	„	91.667 „	
sosna „ II „	4,81 „	„	206.860 „	
„ „ III „	98,80 „	„	154.332 „	
„ „ IV „	33,56 „	„	130.000 „	
„ drągi I „	57 sztuk	„	15.316 „	
„ „ II „	44 „	„	10.660 „	
„ „ III „	24 „	„	8.333 „	
„ bedn. szczapy	2 mp.	po	85.000 „	
brzoza szczapy	23 „	„	75.261 „	
„ wałki	1 „	„	66.000 „	
olcha szczapy	36 „	„	79.500 „	
„ wałki	5 „	„	69.400 „	
„ gałęzie II kl.	5 „	„	20 000 „	
sosna szczapy	135 „	„	70.978 „	
„ wałki	37 „	„	59.189 „	
„ gałęzie II kl.	20 „	„	25.400 „	

W Państwowem Nadleśn. Lidzbark, Dyr. Toruń, uzyskano na licytacji dla zaspokojenia potrzeb lokalnych w dniu 23. kwietnia 1923 r. następujące ceny:

opałowe

sosna szczapy	123 mp.	= 37,918	mk.	za 1 mp.
„ pniaki	8 „	= 20,000	„	„
„ gał. I kl.	2 „	= 15,000	„	„
świerk szczapy	1 „	= 36,000	„	„
dąb „	160 „	= 32,625	„	„
grab „	61 „	= 32,360	„	„
brzoza „	2 „	= 35,500	„	„
olsza „	23 „	= 27,304	„	„

Wynik licytacji z dnia 17. 4. 1923 r. w nadl. państw. Góra Dyrekcja Gdańsk dla rzemieślników i fabrykantów (z wykluczeniem handlarzy i tartaczników).

1.	dąb budulec	V kl.	= 0,95 m^3 po	103.158	mk. za 1 m^3
2.	buk „	IV „	= 4,60 „ „	73.696	„ „
3.	„ „	V „	= 16,30 „ „	72.675	„ „
4.	„ szczap. użyt.	II „	= 1 mp. po	32.000	„ za 1 mp.
5.	brzoza budulec	V „	= 0,55 m^3 „	50.909	„ za 1 m^3
6.	olsza „	V „	= 0,66 „ „	75.758	„ „
7.	sosna „	I „	= 2,12 „ „	152.877	„ „
8.	„ „	II „	= 76,91 „ „	134.651	„ „
9.	„ drągi	I „	= 156 szt. po	5.000	„ za szt.
10.	„ szczap. użyt.	I „	= 6 mp. „	32.000	„ za 1 mp.
11.	„ „ „	II „	= 43 „ „	25.000	„ „

Wynik licytacji z dnia 17. 4. 1923 r. w nadl. państw. Góra, Dyrekcja Gdańsk, dla zaspokojenia miejscowej potrzeby (z wykluczeniem handlarzy).

1.	dąb budulec	III kl.	= 2,84 m^3 po	116.197	mk. za 1 m^3
2.	„ „	IV „	= 2,29 „ „	110.480	„ „
3.	„ „	V „	= 2,00 „ „	106.500	„ „
4.	„ szczap. użyt.	I „	= 1 mp. po	39.000	„ za 1 mp.
5.	„ „ „	II „	= 13 „ „	32.923	„ „
6.	„ wałki użytkowe		= 1 „ „	24.000	„ „
7.	buk dudulec	III kl.	= 0,75 m^3 po	70.667	„ za 1 m^3
8.	„ szczap uż.	II „	= 2 mp. „	36.000	„ za 1 mp.
9.	sosn. budulec	III „	= 38,96 m^3 „	91.735	„ za 1 m^3
10.	„ „	IV „	= 7,00 „ „	92.714	„ „
11.	„ drągi	I „	= 82 sztuk „	5.000	„ za 1 szt.
12.	„ „	II „	= 55 „ „	4.000	„ „
13.	„ „	III „	= 180 „ „	3.000	„ „
14.	„ „	IV „	= 2,50 set. po	40.000	„ za 1 set.
15.	„ szczap. uż.	I „	= 46 mp. po	31.283	„ za 1 mp.
16.	świerk bud.	IV „	= 4,30 m^3 po	99.302	„ za 1 m^3
17.	„ drągi	I „	= 117 szt. „	5.085	„ za 1 szt.
18.	„ „	II „	= 87 „ „	4.069	„ „
19.	„ „	III „	= 145 „ „	3.000	„ „
20.	„ „	IV „	= 2,00 set. „	40.000	„ za 1 set.
21.	„ „	VI „	= 0,50 „ „	12.000	„ „

W państw. nadleśn. Żołędowo, Dyr. Las. Państw. Bydgosz osięgnięto na licytacji dnia 24 kwietnia br. następujące ceny przeciętne:

I. Użytkowe a m^3

Sosna budulec	I kl.	(27,86 m^3)	a 166.300	mk.
„ „	II „	(63,73 „)	„ 177.200	„
„ „	III „	(19,81 „)	„ 136.200	„
„ „	IV „	(60,99 „)	„ 85.650	„
Brzoza użytk.	V „	(3,37 „)	„ 81.800	„

II. Opałowe a mp.

Szczapy sosn.	(260 mp.)	a 37.800	mk.
„ dęb.	(4 „)	„ 37.500	„
„ olch.	(8 „)	„ 36.875	„
Wałki sosn.	(121 „)	„ 32.820	„
„ olch.	(4 „)	„ 28.300	„
Gałęzie I kl.	(2 „)	„ 13.000	„
„ II „	(307 „)	„ 15.357	„
„ III „	(730 „)	„ 6.890	„
Olch. gał. III „	(131 „)	„ 7.075	„

Wynik licytacji z d. 27. IV. nadl. państw. Ruda Dyrekcja w Toruniu.

dąb	A	II kl.	5·45 m^3	po 316.000	mk.
„	A	III „	1.57 „	„ 258.000	„
„	B	I „	20.56 „	„ 242.129	„
„	B	II „	76.58 „	„ 234.780	„
„	B	III „	81.20 „	„ 195.089	„
„	B	IV „	29.39 „	„ 162.285	„
brzoza		III „	1.85 „	„ 100.000	„
„		IV „	17.95 „	„ 105.000	„
„		V „	5.05 „	„ 96.000	„
sosna		I „	476.79 „	„ 232.033	„
„		II „	339.57 „	„ 214.079	„
„		III „	410.05 „	„ 187.984	„

Na przetargu w dniu 24. IV. 23 r. uzyskano w Zarządzie L. P. Siedlce następujące ceny:

za 1 m^3	drewna użytk. sosnowego	loco las	168.500 mk.
„ 1 „	kłód sosnowych, korowan.	„ „	192.500 mk.
„ 1 „	bali świerk. I kl.	loco plac przy stacji	416.500 „
„ 1 „	„ „ II „	„ „ „ „	352.000 „
„ 1 „	tarcic sosn. I „	loco stacja	328.000 „
„ 1 mp.	papierówki posuszowej	„ „	75.500 „
„ 1 „	papierówki pułapkow.	„ „	96.000 „

OD WASZEGO KORESPONDENTA.

Minęło nieco czasu, gdy zmoczony do nitki obchodziłem hale Wschodnich Targów we Lwowie. Wysuszyłem moje szaty godowe i zwiedzam dziś Targi Poznańskie, które wypadałoby nazwać raczej Zachodnimi. Pogoda sprzyja — ale los zawistny postanowił dokuczyć! Wszedłem do wieży śląskiej i przestraszony warczeniem i eksplozjami samochodów (krajowego wyrobu, ajakże) zwłaszcza samochodu ciężarowego firmy gdańskiej Rheinbay, wymknąłem się na plac targowy. Pech chce, że tu na wolności będąc — zbliżyłem się nie bacznie do budki przetworów smołowych fabryki z Głównej; pech bo wkrótce zauważyłem sople smoły cieknącej spokojnie z dachu na mój kapelusz. Na domiar przyjemności obryzgał mnie jeszcze opodal ustawiony motor spalinowy fabryki Tow. Akc. Żnin ale na szczęście wodą a nie ropą.

Ugoszczony w ten sposób na samym wstępie poszukiwałem nadaremnie Tabromika, bo ulokowano go w barakach kolejowych, a więc o trzy stacje dalej.

Nie koniecznie w humorze musiałem zwiedzić pozostałe hale. Lecz czem mogę Cię tu kochany czytelniku zainteresować — same tylko maszyny, jak maszyny sprężające powietrze Sp. Akc. Siemensa, traki i obrabiarki Unji bydgoskiej, łożyska kulkowe Kuskiego z Warszawy, kotły parowe fabryki Górnośląskiej (Mysłowice), tłocznie ekscentryczne fabryki maszyn Stefańskiego z Warszawy.

Przebiegłszy jeszcze hale z galanterją ruszyłem do baraków kolejowych. Tu coś niecoś widzi się z drzewa.

Liczne meble dla miljarderów, warsztaty stolarskie fabryki Wardzińskiego z Nakła forniery Pendowskiego z Poznania, drobne wyroby z drzewa jak szufle M. Pogorzelskiego z Poznania. Zresztą zabawki, cukry, papiery, zegarki, wszystko umieszczone dość haotycznie i zakończone drugiem wydaniem Gastronomji takiej prawdziwej wystawowej zedrzyjskóry.

Tyle wrażeń z 1-go dnia Targów.

KOMUNIKAT.

Z IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W BYDGOSZCZY.

Ustanowienie i zaprzysiężenie rewizora ksiąg handlowych. Jako publicznie ustanowiony i zaprzysiężony rewizor ksiąg handlowych został w dniu 10. IV. 1923 r. mianowany na okręg Izby naszej p. Kazimierz Kaczmarek z Bydgoszczy, ul. Św. Trójcy 10.

Zapytania skierowane pod adresem nieistniejącej Izby przemysłowo-handlowej w Warszawie. Ministerstwo Przemysłu i Handlu otrzymuje codziennie wszelkiego rodzaju zapytania od firm małopolskich, poznańskich i górnośląskich, skierowane do Izby Handlowo-Przemysłowej w Warszawie. Dotychczas pisma te były skierowane do Departamentu Handlowego i przeważnie przesyłane do załatwienia do Stow. Kupców w Warszawie. Pisma te nie są zaopatrzone stemplem i były pomimo to rozpatrywane. Obecnie wskutek podniesienia opłat stemplowych może się wydarzyć, iż niektóre firmy zechcą skorzystać z tej sytuacji i nadal będą wysyłać pisma nieostemplowane do nieistniejącej w Warszawie Izby Handlowo-Przemysłowej, w nadziei, iż pismo takie zostanie uwzględnione.

Wobec powyższego komunikujemy w tej sprawie następujące oświadczenie Ministra Przemysłu i Handlu:

1. Izby Handlowo-Przemysłowe w Warszawie nie ma dotychczas.
2. Podania, zapytania składane do Ministerstwa Przemysłu i Handlu muszą być odpowiednio ostemplowane, w przeciwnym razie będą pozostawiane bez odpowiedzi.
3. O wyjaśnienia, referencje można się zwracać w sprawach handlowych do „Stowarzyszenia Kupców Polskich w Warszawie, Szkolna 10, i w sprawach przemysłowych do Centr. Związku Polskiego Górn. Przemysłu, Handlu i Finansów w Warszawie, Chmielna 2.

Równocześnie przy tej sposobności komunikujemy, że w sprawach przywozu i wywozu jedyną kompetentną instytucją jest Gł. Urząd Przywozu i Wywozu i że wszystkie podania o przywóz i wywóz należy przesyłać do tegoż Gł. Urzędu, nie zaś do **Min. Przemysłu i Handlu**, jak to czynią prawie wszystkie firmy. Przesyłanie podań do Min. Przemysłu i Handlu **przewleka** tylko załatwienie sprawy, ponieważ Ministerstwo nie rozpatruje podań merytorycznie, a przesyła je do rozpatrzenia i decyzji Gł. Urzędowi Przywozu i Wywozu.

Ustawy i rozporządzenia. Język urzędowy w sądownictwie i notarjacie. Ustawa z dn. 24. III. br. (Dz. Ust. nr. 38) zostały uzupełnione dotychczas obowiązujące przepisy o używaniu języka w sądownictwie i notarjacie. Według tej ustawy urzędowym językiem w sądownictwie i notarjacie jest język polski. Tym stronom jednak, których językiem ojczystem jest język niemiecki, wolno się zwracać do sądów i urzędników sądowych w języku niemieckim, nie dotyczy to jednak adwokatów i innych osób występujących w charakterze urzędowym. Do podań o wpisy do księgi wieczystej i rejestrów, n. p. do rejestru handlowego, składanych w niemieckim języku, musi być dołączony przekład w języku polskim, sporządzony przez zaprzysiężonego tłumacza. Art. 6 tej ustawy postanawia, że wszelkie dodatki do firm w języku niemieckim, których używanie łącznie z firmą ustawy przepisują, winny być zastąpione odpowiednimi dodatkami polskimi (Spółka Akcyjna, Spółka Akcyjna Komandytowa, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością itp.). Zmiany powyższe powinny być zgłoszone do rejestru handlowego pod rygorem kar porządkowych. Ustawa powyższa weszła w życie z dniem 1. kwietnia.

Opłaty od statków, tratew i spustu drzewa luźnego na wodach publicznych śródlądowych. W tym przedmiocie wydał Minister Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu rozporządzenie z dnia 22. III. br. (Dz. Ust. nr. 38), które weszło w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem Województwa Śląskiego z dniem 14. bm. Według tego rozporządzenia wymierzane będą opłaty od statków i tratew oraz za spust drzewa luźnego za każde pełne lub rozpoczęte 10 m^2 powierzchni powstałej:

a) dla statków i tratew przez pomnożenie największej długości przez największą szerokość (u kołowców nie licząc odbudowy kół),
b) dla spustu drzewa luźnego przez pomnożenie długości drogi wodnej zajętej drzewem przez największą szerokość drogi zajętą drzewem, tudzież za każde pełne lub rozpoczęte 10 klm. odległości od miejsca ruszenia, wzgl. od granicy Państwa, aż do punktu końcowego zamierzonej drogi, wzgl. do granicy państwa.

Stosunki handlowe z zagranicą — z Rumunją. Zainteresowani kupcy i przemysłowcy mogą otrzymać adresy firm rumuńskich, chcących wejść w stosunki handlowe z Polską.

Na pisemną odpowiedź uprasza się dołączyć znaczki pocztowe za 1.000 mk.

W biurze Izby znajdują się do przejrzenia dla zainteresowanych najnowsze wiadomości gospodarcze z Belgji, Czechosłowacji, Francji, Prus Wschodnich, Niemiec, Włoch, Anglji i Rosji sowieckiej.

II. DZIAŁ TECHNICZNY

Różnice przy pomiarze drewna z korą i bez kory.

Grubość kory	Zmniejszenie średnicy przez odliczenie kory	Strata kory w % przy średnicy:												
		10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70
		centymetrów												
0,5 cm.	1 cm.	14	13	10	8	7	6	5	4	4	4	3	3	3
0,75 „	1,5 „	28	19	14	12	10	8	7	7	6	5	5	5	4
1 „	2 „	36	25	19	15	13	11	10	9	8	7	7	6	5
1,25 „	2,5 „		31	23	19	16	14	12	11	10	9	8	8	7
1,5 „	3 „			28	23	19	16	14	13	12	11	10	9	8
1,75 „	3,5 „				28	22	19	17	15	14	12	11	10	10
2 „	4 „					25	22	19	17	15	14	13	12	11
2,25 „	4,5 „						24	21	19	17	16	14	13	12
2,5 „	5 „							24	21	19	17	16	15	14
2,75 „	5,5 „								23	21	19	17	16	15
3 „	6 „									23	21	19	18	16
3,25 „	6,5 „										22	20	19	18
3,5 „	7 „											22	20	19

Wzór dla obliczenia różnicy w cenie:

1 m^3 mierzony z korą kosztuje 12.000 mk. Strata na korze 15% czyli 15 m3, zatem kosztuje 0,85 m3 bez kory 12.000 mk. za 1 m^3 bez kory 12.000 : 0.85 = 141.176 marek.

III. WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Przyczynek do badań nad właściwościami drewna.

W poprzednich numerach Rynku omawiałem jedną z bardzo ważnych właściwości drewna, to jest twardość i wymieniłem nowoczesne sposoby badań i wyniki w tym względzie. Nie wypowiedziałem się jednak krytycznie co do ostatnich wyników twardości drewna otrzymanych przez prof. Jankę w pracowni akademji wiedeńskiej, a to ze względu, że sądziłem, iż będę miał możność podania wyników prac własnych. Okazało się jednak, że maszyna Amslera dostępna mi wymaga kosztownej naprawy, na którą pozwolić sobie nie mogę. Wobec tego pewną myśl krytyczną, którą w czyn wprowadzić zamierzałem wyjawię, bo sądzę że innym pracującym w tym kierunku przydać się może.

Prof. Janka w swych badaniach nie uwzględnił kwestji sprężystego opóźnienia i dlatego sądzę że jego cyfry bezwzględnej twardości drewna można zakwestjonować.

Na wielkość bowiem odkształcenia ma pewien wpływ czas. Odkształcenie rośnie z czasem coraz to wolniej, zbliżając się do wartości, przy której dopiero zachodzi równowaga sił zew- i wewnętrznych. Zjawisko to gra rolę przedewszystkiem przy odkształcaniu ciał pochodzenia organicznego, a więc przy odkształcaniu materjałów drzewnych.

Opóźnienie sprężyste pojawia się w tym słabszym stopniu im bardziej jednorodnym jest materjał, a ponieważ budowa drewna w ogólności nie przedstawia jednolitej masy, a ponadto materjały tych samych nawet rodzaji drzew różnią się — przeto nie wyobrażam sobie odnośnych badań twardości drewna bez uwzględnienia tego zjawiska. Inż. Stieber.

Wycieczki zagraniczne na III. Targ Poznański.

Coraz większa konsolidacja stosunków wewnętrznych, którą zaobserwować można obecnie w wszystkich państwach, ma miejsce także w nowo powstałych państwach. Państwa te, sąsiadując z sobą a będąc pod wieloma względami wskazane na siebie, wchodzą w coraz liczniejsze wzajemne stosunki gospodarcze. Targ Poznański, będący krajowym i eksportowym Targiem Polski, stanowi doskonałą płaszczyznę, na której spotkać się można w celu wejścia z sobą w ścisły kontakt ekonomiczny. To też na III. Targ Poznański przybędzie cały szereg zagranicznych delegacji.

I tak przybędzie dnia 5. maja r. b. do Poznania delegacja handlowo-przemysłowa łotewska w liczbie osób 12. W skład delegacji wchodzą: August Kalnisch, b. Minister rolnictwa, przedstawiciel Tow. Odbudowy Łotwy „Lat", — J. Ulmanis, dyrektor „Nafty" — Dr. E. Trauberg, prezes Zarządu Towarzystwa Bałtyckiego. — A. Anderson, prezydent m. Rygi, współwłaściciel firmy „Gun", — K. Benze, dyrektor Towarzystwa „Metalist", — Burkiewicz, wiceprezes Komitetu Giełdowego, prezes libawskiego oddziału łotewskiego związku kupców, — Delegaci Komitetu Giełdowego w Rydze, Wezinsch, prezes Towarzystwa „Import i Eksport", oras Stroban, prezes Komitetu Wystawy w Rydze, — Delegat Związku Towarzystw Spółdzielczych „Konsums" Dyrektor Laurson, — Delegaci Łotewskiego Związku Kupców P. Rumpe, oraz Chr. Bigge, — Delegat Luaksaimnieku Latwieschu Ekonomiska Sabiedriba (Łotewski Rolny Związek Ekonomiczny) Gotard Kruminsch, kand. nauk ekonomicznych, redaktor działu ekonomiczn. gazety „Latwijas Westnesis".

Delegacja ta przybywa do Polski 1. maja r. b. Zwiedza różne ośrodki przemysłowe jak Warszawę, Poznań, Łódź, Kraków, Wieliczkę, Borysław, Lwów, Katowice i Dąbrowę, aby poinformować się jaknajwszechstronniej o stanie naszego życia gospodarczego.

Nie ulega wątpliwości, że III. Targ Poznański, obrazujący cały przemysł i hurt Polski może stać się najdogodniejszem miejscem, na którym wycieczka ta nawiąże ścisły kontakt z naszem światem przemysłowem względnie poczyni już cały szereg zamówień. Poza wycieczką łotewską przybędą do Poznania wycieczki z Rumunji, Francji, Belgji i Bułgarji oraz inne. O wszystkich tych wycieczkach podane zostaną szczegóły później.

Dający się odczuwać coraz większy brak kredytu i kapitału w handlu i przemyśle, spowodu którego przemysł i handel polski uciekać się musi dziś do kapitałów zagranicznych, dały powód do zawiązania się nowemu przedsiębiorstwu, które działalność swoją podejmuje z dniem otwarcia Targu Poznańskiego. Firma „Centropol" Centrale Instytucja Informacyjna dla Handlu i Przemysłu, Sp. z. z. o. odp. postawiła sobie za zadanie: 1. Wskazywanie sposobności zakupu i zbytu, 2. Wyjednywanie kapitałów do finansowania transakcyj i przedsiębiorstw, 3. Udzielanie objektywnych wywiadów o sile finansowej, rzetelności i etyce kupieckiej przedsiębiorstw handl.-przem. Stosownie do zadań swoich zamierza „CENTROPOL" działalność swoją rozwinąć również zagranicą, gdzie w kilku wypadkach stoi już w pertraktacjach o utworzenie placówek handlowych. Usługi swoje oddaje „CENTROPOL" tylko stałym abonentom, obliczając abonament roczny w wysokości 3 złotych pol.

Przedsiębiorstwo jest chrześcijańsko-narodowo-polskiem, a właściciele, znani obywatele miasta Poznania dają rękojmię, że rzetelną i sumienną pracą postawią Instytucję swoją na wyżynie.

DZIAŁ PRZEGLĄDU LEŚNICZEGO

DEWASTOWANIE LASÓW.

(Ciąg dalszy).

W sprawie niszczenia lasów pod Makowem.

Powracamy do tej sprawy, bo stała się aktualną. Nie są nam znane **wyniki konferencji jaką odbył p. wojewoda i urzędnicy Województwa z zarządcami lasów i przedstawicielami władz wojskowych dniu 7 b. m. w Makowie**, i nie jest nam wiadomem, czy narady dotyczyły ograniczenia paskowania drzewem, czy też omawiano środki zmierzające do zapobieżenia kradzieży lasowych, będących nie na codziennym, lecz na cogodzinnym porządku.

Chodzi tu o rzecz wielkiej wagi: o ochronę lasów od zupełnej zagłady. Półśrodkami posługiwać się w tym wypadku nie można. Drakońskiemi nawet zarządzeniami nikt nie zmusi małych złodziejów, aby nie kradli, jeśli nie dniem to nocą w „pańskim" lub gminnym lesie. **Wielcy natomiast i główni złodzieje zawsze znajdą sposobność, aby skradzione drzewo zakupić.** Handlarze już się dosyć wzbogacili — wystarczy im i ich rodzinom nagromadzonych zasobów do końca życia. Rozczulać się nad nimi niema najmniejszej potrzeby. **Odebrać im wszystkim koncesji na handel drzewem i bezwzględny zakaz wywozu tegoż oto najprostszy środek, który położy kres wszelkim nadużyciom i szkodom lasowym.** Skarb państwa nie poniesie żadnej szkody. Wszak z dnia na dzień nie żyjemy, **na przyszłość także się musimy oglądać** i zabezpieczyć sobie bogactwo w górach pięknie zalesionych. Odebranie jednak koncesji i zakaz wywozu, to jeszcze mało. **Trzeba zmusić odpowiednie czynniki, aby się postarały w odpowiednim czasie o zalesienie pustych obszarów.**

Mamy niezłomną nadzieję, że już w najbliższych dniach nie wyjdzie z Makowa ani jeden wagon drzewa, a drzewo na składach się znajdujące, zostanie skierowane do tutejszych tartaków, aby przynajmniej w stanie obrobionym wyszło z kraju, a handlarze odczują, że jednak w Polsce nie jest tak „jak kto chce".

Goniec Kr. 15 kw. **Bugy.**

GRYBÓW. — Spekulacje drzewne. Poruszana konsekwentnie przez „Goniec Krakowski" sprawa niszczenia lasów, znajduje nowy zastraszający dowód w naszym powiecie. Rozmaici handlarze i spekulanci, którzy przed wojną handlowali skórkami cielęcemi i pieprzem, dziś znęceni zyskami, płynącemi z walut zagranicznych, rzucili się na drzewo. Obojętne skąd drzewo pochodzi: kameralne, kościelne, gminne czy chłopskie, ginie pod siekierą, a co gorsza, nawet drzewa niżej 20 lat niezostawiono w spokoju. Handlarze znajdują nawet drogi do księży ruskich, którzy z cerkiewnych lasów sprzedają im całe partje, pomijając poważne firmy przemysłowe.

W lasach kameralnych, przy licytacji handlarze ci podbijają ceny, przemysłowcom, jedynie po to, aby po kilku dniach zaoferować tymże odsprzedaż z paskarskim zyskiem. O ile nam wiadomo, jedna z tych spraw przedstawiona będzie z dowodami w Sejmie.

Jak się wycina lasy w pow. złoczowskim. Cała tutejsza okolica wzburzona jest następującym faktem: Oto przed kilkunastu dniami został sprzedany w Łuce folwark zwany „Brzegi", złoczowskiemu towarzystwu parcelacyjnemu, w skład którego wchodzą: **Schapira** ze Sasowa, **Weintraub** z Podlipiec, **Freimann** ze Złoczowa, inż. **Obertyński** i inni. W kilka dni po zakupieniu folwarczku rozpoczęło „towarzystwo" owo wycinać młode dębczaki i sosny.

Folwark „Brzegi" należał swego czasu da śp. Toczyskiego pułkownika wojsk powstańczych z r. 1863, następnie był własnością zasłużonej względem Ojczyzny śp. Sierakowskiej, a weteran z r. 1863 śp. Mieczysław Kruszelnicki otrzymał go jako wiano za swoją żoną. Ziemia ta na wskroś polska przeszła teraz w ręce handlarzy, którzy bez skrupułów niszczą las pielęgnowany, przez poprzednich właścicieli „Brzegów". Morgę ziemi wraz z lasem nabytą przed tygodniem po 2 miljony mk., sprzedają **dzisiaj po wycięciu lasu po 10 miljonów w dolarach i to byle komu,** a o zastrzeżeniach w kontrakcie, że ziemia ta może być sprzedaną tylko Polakom mówią, że to da się jakoś zrobić.

Nadmienić należy także, że w pow. złoczowskim **zniszczono lekkomyślnie w ostatnich czasach więcej lasów,** niż tego zachodziła rzeczywista potrzeba, a o zalesieniu nie pomyślano zupełnie.

Goniec Krak. 21 kw.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Dziczenie rezerwatów. *)

Proces dziczenia rezerwatu, czyli wyrażam się ściślej powrót do stanu pierwotnego będzie doniosłem zadaniem naukowem.

Za względu na doniosłość tego zadania, tego szczytnego celu naszych przyszłych rezerwatów leśnych należy zastanowić się, pod jakimi warunkami ździczenie nastąpić może.

Nasze rezerwaty częściowo już istniejące lub planowane podzielić można wedle wielkości i położenia na wielkie i małe, na łączące się z lasami użytkowanymi i leżące czasami wśród pól i łąk koło siedzib ludzkich, albo wśród gór zwykle zdala od ludzi.

Omawiając ich przyszłość uwzględnić muszą powyższy podział.

Rezerwaty małe, otwarte, leżące czasami wśród pól zawdzięczają swe istnienie przypadkowi a obecnie opiece ludzkiej i dlatego wygląd ich nie jest w zupełności pierwotnym.

Wpływ człowieka jest tu jednak nieuniknione a to z następujących powodów:

*) Wyrazu tego używa Dr. Prof. Szafer w 3 zesz. Ochrony Przyrody.

---

2) ## OCHRONA LASU OD NIEBEZPIECZEŃSTW GROŻĄCYCH ZE STRONY OPADÓW ŚNIEŻNYCH.

NAPISAŁ W. ŁUCZKIEWICZ.

(Ciąg dalszy).

Stadjum takie trwające w górach nieraz od wczesnej jesieni do późnej wiosny powoduje obumieranie roślin względnie stałe lub w najlepszym razie dopiero po kilku latach uleczalne pałąkowate wygięcie strzałek.

Na brzegach drzewostanów, od pól, na stokach, pod grzbietami górskiemi od strony wschodniej i. t. d., mogą ulec młodsze osobniki wskutek bocznego zaciężania grubszych zwałów nawianego lub osuwającego się śniegu, wyparciu z właściwego położenia. W wypadku takim, następuje zmiana położenia korzeni i strzały w ukośne.

Do wieku tyczkowin, szczególnie narażone są drzewa na wyłamywanie gałęzi, pędów i rozszczepianie strzałek. Gałęzie (nieraz do 5 i więcej ctm. grubości) wyłamuje ciężarem swym śnieg wraz z piętką, tak, że albo zaraz odpadają albo też zawisają na łyku i usychają. Później nieco, usychają mocniej nadłamane gałązki. Zrośnięcia rzadko się spotyka.

Wprawdzie rany powstałe dosyć szybko się zasklepiają jednakże szczególnie w okółkach osłabia się strzałka i ulec może złamaniu od wiatru lub ponownych okiści. Jeśli śnieg zaważy bardzo silnie na gałązkach okółków, to może wskutek ciążenia w kilku kierunkach, rozszczepić strzałkę na kilka części (2—4). Wierzchołek ponad rozszczepieniem usycha nieraz dopiero po kilku latach.

Szkodliwość ostatnio opisanych uszkodzeń nie ulega wprawdzie wątpliwości, jednakże wobec olbrzymich wprost szkód wskutek przygniatania (walcowania), łamania i wyważania schodzi na plan drugi.

Poza dotkliwemi stratami w drewnie użytkowem, zmniejszeniem się przyrostu, uszczerbkiem finansowym, wobec ewtl. trudności zbytu drewna z uszkodzonych odrzewi, podnieść wypada konieczność nagłych, nieraz zupełnych zmian w planie gospodarczym, utrudnienia kontroli przy wyróbce, przerwy i prześwietlenia w drzewostanie a co za tem idzie wyjałowienie gleby, wzrost chwastów, powiększenie ilości poprawek i nowych zalesień, wreszcie obawę inwazji owadów, grzybów przyrannych i t. d.

Wysokość szkód związana jest porą występowania, siłą zjawiska i towarzyszącą mu pogodą, pochodzeniem, wiekiem, gatunkiem, zwarciem, siedliskiem i zagospodarowaniem drzewostanu, jakoteż z budową korony drzew i zdrowotnością składających drzewostan roślin.

Okiść występuje zazwyczaj od października do kwietnia.

W drzewostanach liściastych wyrządza największe szkody w jesieni i częściowo na wiosnę*). Iglaste cierpią od jesieni do wiosny, przyczem okiść wiosenna jest

*) Młode dębiny cierpią nieraz przez całą zimę.

1. Względna równowaga życiowa na małych przestrzeniach jest za chwiejną i wystarczy mały przypadek, a nastąpić może zupełna katastrofa.

2. Dla braku opału, który zwozić muszą okoliczni mieszkańcy z dalszych okolic są rezerwaty solą w oku.

3. Czynność człowieka w sąsiedztwie granic rezerwatu jak orka, meljoracja wpływa na wygląd rezerwatu.

(Dokończenie nastąpi).

Redaktor odpowiedzialny za dział Rynku drzewnego i za dział Przeglądu leśniczego Inż. Karol Stieber, — za dział Ogłoszeń i administrację wydawnictwa Edmund Bartz.

zwykle najdotkliwszą, wskutek topnienia i wilgotności śniegów.

Przy ciszy wielkość szkód zależy od ilości śniegu i jego wilgotności. Im bowiem śnieg jest wilgotniejszy tem większy stanowi ciężar i tem mniejszej zarazem potrzeba ilości aby wywołać uszkodzenia*).

Największe uszkodzenia powstają od śniegu padającego spokojnie w wielkich mokrych płatkach.

Małe i suche płatki łatwiej spadają na ziemię i dadzą strząsnąć się wiatrom.

Wiatr wpływa bądźto dodatnio przez zwiewanie lub strząsanie, bądź też ujemnie przez nanoszenie śniegu w zaciszne miejsca skąd go wywiać nie jest wstanie.

Pozatem szczególnie silnie spotęgować może złomy w drzewostanach wszystkich klas wieku bez względu na zwarcie i pochodzenie, gdy dotyka odrzewi na których okiść zmroził mróz.

Wypadki zmrożenia są szczególnie częste po mokrej okiści lub wówczas, gdy śnieg stopnieje względnie, gdy go zmoczył deszcz.

Szkody przyczynia też nieraz śnieg spadający nową warstwą na zmrożoną okiść lub na oszroniałe gałęzie, wtedy bowiem osadza się prawie na drzewach w całości.

Drzewostany pochodzące z siewu, szczególnie gęstego cierpią w równych zresztą okolicznościach zwykle więcej wskutek przygniatania, niż wyrosłe z sadzenia. Przyczyną nieodporności pierwszych, przypisać należy silnemu zwarciu wpływającemu ujemnie na rozwój korony, strzały i korzeni. Odrzewia z sadzenia mające od młodości więcej wolnego miejsca do rozwoju i przewiewane wiatrami są znacznie wcześniej odporne na wpływy nawiesi.

Mniej hartują się gęste sadzenia, więcej sadzenia z więźby rzadszej. Podobnie mniej korzystne okazują się, zresztą dziś coraz rzadziej stosowane sadzenie wiązkami (pękami)*) choć w okolicach górskich przypisują niekiedy tej metodzie pewne znaczenie ochronne w odniesieniu do wyłamywania gałęzi, złomu szczytów i roszczepiania strzałek. Zasadą powinno być jednak zawsze sadzenie pojedyncze.

Drzewostany cierpieć mogą wskutek okiści mniej-więcej do 80 lat i wyżej, co ściśle się zresztą wiąże z dzielnicą klimatyczną, w pierwszych latach zaś uszkadzać mogą rośliny tylko zaspy. Do lat 20 ze względu na elastyczność strzałek i powyżej 60 lat wskutek grubości pni szkody są mniej dotkliwe niż w pośrednich klasach wieku.

*) Prof. Bühler zaobserwował że opad śniegu wywierający ciśnienie mniejsze niż 50 kg. na 1 m² stać się może już przyczyną złomów.

*) Według doświadczeń zebranych przez Renssa w lasach harcyńskich cierpiały sadzenia wiązkami około 30% więcej od sadzeń pojedyńczych. (Forstwissenschaftliches Zentralblatt 1888 str. 493.

(Ciąg dalszy nastąpi).

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE. (663

Państwowe Nadleśnictwo Jamy

pow. Grudziądzki.

Sprzedaż drewna użytkowego.

W środę, dnia 16. maja 1923 o godz. 2-giej popoł. odbędzie się w Hotelu Centralnym w Grudziądzu licytacja na drewno użytkowe 800—1000 m³ **budulcu dębowego, bukowego i sosnowego** w mniejszych losach 10—200 m³ dla właścicieli Tartaków i Handlarzy.

Warunki sprzedaży przy licytacji.

PAŃSW. NADLEŚNICZY.

OGŁOSZENIE. (619

W dniu 15. maja 1923 r., o godz. 12-tej w lokalu Zarządu Okręgowego Lasów Państwowych w Siedlicach, odbędzie się przetarg za pomocą ofert pisemnych, zakrytych, na wydzierżawienie terenów łowieckich lasach rządowych Okręgu Siedleckiego.

Oferty według ustalonego wzoru, ostemplowane i zaopatrzone w wadjum w wysokości 50 mk. od wydzierżawianego ha., będą przyjmowane do godziny 12-tej w dniu przetargu.

Wykaz jednostek przetargowych, warunki przeprowadzenia przetargu, oraz wzory umowy i ofert, są do przejrzenia w biurze pomienionego Zarządu.

Zarząd Okręgowy Lasów Państwowych w Siedlcach.

Do sprzedania
na Górnym Śląsku!

Hurtownia drzewa specjalnie drewna kopalnianego, bardzo dobrze zaprowadzoną, z zaprowadzoną. z zapasami drzewa, z biurem zaopatrzonem w telefon ewentl. z mieszkaniem 4-pokojowem oraz z meblami.

Oferty uprasza się do Red. „Rynku Drzewn." pod nr. 692.

Materjał tarty

sosnowy, świerkowy i olszowy każdego gatunku i we wszystkich rozmiarach do natychmiastowej i późniejszej dostawy poszukiwany. - - - Zaliczek udziela się. (676

JULIUS ELIAS - hurtownia drzewa

Gdańsk (Danzig) - Langfuhr, Friedenssteg 10. - Tel. 6720.

Danziger Holzmarkt

WYCHODZI CO TYDZIEŃ w GDAŃSKU.

Prenumerata: 20.000 mkp. kwartalnie.

Nakładem: „DER OSTEN"

GDAŃSK - DANZIG - Langermarkt 15. (691

WOJEWÓDZTWO POZNAŃSKIE. [682

Nadlesnictwo Państwowe Grabówno

pow. Wyrzysk

sprzeda w drodze submisji drewno kopalniane w dłużycach z roku 1923.

Nr. losu	Leśnictwo	oddział	ilość szt.	m3
1	Brodna	2	551	122,83
2	Śmiłowo	65 c	56	7,07
3	Śmiłowo	776	121	16,48

UWAGA: W losie 1. 7 klm. szosą do stacji kolejowej Kaczory.
W losie 2. 5 klm. połowa szosy do stacji kol. kaczory
W losie 3. 3 klm. połowa szosy. „ „ „

Pisemne oferty opatrzone znaczkiem stemplowym 200 mk. w zamkniętych i zalakowanych kopertach z napisem „Kopalniaki" należy przesłać do nadleśnictwa **do dnia 25. 5. 23 r.** godz. 10-tej. Otwarcie ofert nastąpi tego samego dnia o godz. 11-tej w kancelarji nadleśnictwa. Cenę należy podać w pełnych markach w cyfrach i słowach za 1 m^3 poszczególnego losu oraz złożyć oświadczenie, że reflektant poddaje się bez zastrzeżeń warunkom sprzedaży w lasach państwowych, że zakupione drewno zużyte będzie na potrzeby polskiego Górnego Śląska. Nadleśnictwo zastrzega sobie drobne różnice co do masy i jakości drewna Koszta korowania zwraca kupujący. Zatwierdzenie ofert zastrzega sobie Dyrekcja Lasów Państwowych.

NADLEŚNICZY

Czy Pan życzy sobie nawiązać dobre stosunki z państwami zachodnimi?
W takim razie winien Pan stać się abonentem i inserentem czasopisma zawodowego

CARPATHIA

które jest najwięcej rozpowszechnione w Czechosłowacji. [31

:-: **Numery próbne darmo** :-:

Wychodzi w Kosice, (Kaschau) Czechosłowacja.

WAŻNE DLA DRUKARŃ!

Większą ilość gotowych

Regałów drukarskich

Z KASZTAMI

m a n a s p r z e d a ż (672

Stolarnia przy Tartaku Majętności Miłosławskiej

pow. WRKEŚNIA - MIŁOSŁAW telef. 18.

Wystawiamy na TARGU POZNAŃSKIM

Ca. 100 kop starych [688

dębowych szprychów

I. klasy i ca. 60 cbm.

brzozowych belek

do s p r z e d a n i a. Zgłoszenia uprasza się podać pod Nr. **H. 111** do ekspedycji Rynku Drzewnego.

Poznańska Spółka Drzewna

Towarzystwo Akcyjne

Poznań, św. Marcin 52|53.

kupuje i sprzedaje

drzewo każdego rodzaju

i w każdej ilości. (2

Wszelkie gatunki drzewa

w stojących drzewostanach, okrąglaki, drewno kopalniane, papierówkę jako też tarte materjały kupuje stale po cenach dziennych i może płacić wysokie zaliczki (359

W. Kurella, Hurtownia drzewa

Praust, Wolne Miasto Gdańsk (Danzig) Telefon 28

Drewno kopalniane

z drzew iglastych jako też całe drzewostany

kupują stale za gotówkę 12

„Wywóz drzewa" Tow. z ogr. odpow. **Bydgoszcz**

ul. Śniadeckich 47 a II piętro.

Woj. Paetz.

21

Skład drzewa Poznań, ul. Głogowska 23.
(narożnik ul. Bukowskiej)
kupuje i sprzedaje drzewo
w każdej ilości i każdego rodzaju. Tel. 2713.

Czcionkami Drukarni Rynku Drzewnego T. z o. p. Poznań, ulica Wielkie Garbary nr. 20.